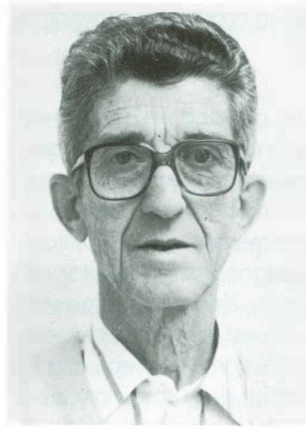

L'EXPULSIÓ DELS JESUÏTES

RAMON LLONGARRIU I MONTSALVATGE

Sembla que mai cap jesuïta no degué predicar a la Vall del Bac. En canvi és ben fàcil que ho fes algun dominic, tota vegada que els monjos de l'Orde de Sant Domènec van intervenir activament en l'establiment de la confraria del Roser a les parròquies de la nostra comarca. Així doncs, l'any 1588 s'erigia a Sant Martí de Solamal, i l'any següent a Sant Salvador, ambdues a la Vall de Bianya. A Beget va ésser una mica més tard, el 1615. Era de consuetud que un frare dominic fes uns dies de predicació durant els quals es feia l'establiment de la confraria amb les anotacions corresponents, en un llibre exprés, de les famílies que se'n feien confreres. Aquest moviment popular fou molt intens i actiu amb festes anuals que prengueren el nom de Roser les quals, en arribar la primavera, amb els al·leluies pasquals, enriolaven tot el país.

L'existència de la Companyia de Jesús es coneixia, és clar que sí! Entre els clergues eren usuals els llibres d'escolàstica plens d'ensenyances filosòfiques i de teologia, que arribaven als seminaris a l'influx del nou orde religiós, creat per Sant Ignasi de Loiola amb aprovació papal a partir de l'any 1540 i amb una activitat docent molt acusada. A les cases de pagès amb algun fill que seguís els estudis sacerdotals s'hi trobaven obres de teologia, moral i d'altres matèries escrites pels jesuïtes. Llibres rancis avui, sense gaire valor, però. Únicament les escasses il·lustracions, amb uns dibuixos molt florejats, són d'una curiositat molt gran.

Durant el regnat de Carles III ocorregué l'episodi anomenat el motí de Squillace que originà forts aldarulls per haver-se apujat els queviures i també ordenat certes prohibicions que afectaven la indumentària personal, com és ara no poder portar capa llarga a fi d'evitar que s'hi amaguessin armes amb la facilitat de baralles en ple carrer per un tres i no res. Aquell senyor ministre donà nom als disturbis, dels quals foren acusats els jesuïtes com a

provocadors, fet que motivà la seva expulsió decretada el febrer del 1767 i que afectà tots els clergues regulars de l'orde ignasià amb *ocupación de sus temporalidades y prohibición de su restablecimiento en tiempo alguno*.

La pragmàtica es va publicar en tots els ajuntaments a l'impuls de les superiors autoritats, i a la Vall del Bac li tocà el 7 de maig del mateix any. Va ésser el regidor de torn, en Bartomeu Coromina, qui al lloc de costum va llegir la *Real Pragmática (...) sobre el Extrañamiento de estos Reinos, a los regulares de la Compañía*, puntualitzant en el corresponent atestat que el regidor ho féu amb *concurrència de muchos vezinos del citado lugar*. Es a dir, a la plaça reial prop de la Canova.

❖
Sembla que mai cap jesuïta no degué predicar a la Vall del Bac. En canvi és ben fàcil que ho fes algun dominic...
❖

El representant municipal assegura que la còpia de la reial comunicació es guarda entre els llibres capitulars de l'Ajuntament per al seu degut compliment.

Dels testimonis que amb el regidor firmen l'acta, hi ha un Mossos d'Esquadra de Valls, un cos que fou envigorit a partir del 1719, inicialment instrument de la dominació borbònica personalitzada per Felip V. Després, però, *esdevingué una institució d'utilitat pública, que s'estengué per tot Catalunya i que, havent-se mantingut a través de totes les vicissituds polítiques, ha arribat fins als nostres dies*.

Els temps canvien i la Companyia de Jesús, que havia estat extingida l'any 1773 per Climent XIV, fou universalment restaurada l'any 1814 per Paus VII.

